

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3136/2017. (VI. 8.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 1.Bf.305/2015/23. számú ítélete, valamint a Fővárosi Törvényszék 31.B.1004/2015/18. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére, valamint az 1/2015. Büntető jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó Berger Eran, jogi képviselőjén keresztül (dr. Gatter László egyéni ügyvéd – 1136 Budapest, Pannónia u. 24. II/1.) 2016. december 16-án, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában a Fővárosi Ítéltábla 1.Bf.305/2015/23. számú ítélete, valamint a Fővárosi Törvényszék 31.B.1004/2015/18. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését – az Alaptörvény számos rendelkezésének sérelmére hivatkozással – kérte. Az indítványozó egyben az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított alkotmányjogi panaszt is előterjesztett, amelyben az 1/2015. Büntető jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mivel sérülni vélte az Alaptörvény több rendelkezését.
- [2] 1.1. A panasz alapjául szolgáló ügy előzménye szerint az indítványozót a Fővárosi Bíróság csalás büntette miatt 2010. szeptember 28-án jogerősen 1 évi – 2 év próbaidőre felfüggesztett – börtönbüntetésre, 2011. március 29-én pedig egy másik ügyben indult büntetőeljárás alapján több rendbeli befolyással üzérkedés és csalás miatt 2 évi – 3 év próbaidőre felfüggesztett – börtönbüntetésre és egymillió forint pénzmellékbüntetésre ítélte.
- [3] Az alkotmányjogi panasszal támadott elsőfokú – a Fővárosi Törvényszék által hozott – ítéletben megállapított tényállás szerint az indítványozó a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) több rendelkezése szerint is minősülő, többrendbeli befolyással üzérkedést, illetve csalást követett el. Ezek miatt őt a bíróság 3 évi szabadságvesztésre, valamint 5 évi közügyektől eltiltásra ítélte, emellett pedig elrendelte a korábban felfüggesztett jogerős ítéletekben kiszabott börtönbüntetések végrehajtását, valamint 5 735 000 Ft vagyonekobzást. A kiszabott szabadságvesztésébe a Törvényszék az indítványozónak az előzetes fogvatartásban töltött idejét beszámította.
- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletében kiemelte, hogy az indítványozó a terhére rótt elkövetéseket egy kivétellel beismerte, védekezést nem terjesztett elő, a tanúk vallomását teljes mértékben elfogadta, a bűncselekmények során hozzá jutott pénzek sorsáról azonban nem nyilatkozott. Emellett a bíróság figyelembe vette azt is, hogy a korábbi büntetőügyekben kirendelt igazságügyi elmeorvos-szakértői, valamint a pszichológus szakértői vélemény szerint az indítványozó nem kóros elmeállapotú, beszámítási képességét kizáró vagy korlátozó kóros elmeállapotban nem szenved. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság az elmeorvos-szakértő kirendelésére vonatkozó védői indítványt elutasította, mivel nem merült fel olyan körülmény, ami az indítványozó beszámítási képességét megkérdőjelezhetné volna – annak ellenére, hogy az indítványozó saját elmondása szerint 2004-től egészen 2012-ig gyógyszerfüggő volt.
- [5] 1.2. Az indítványozónak, valamint védőjének az indítványozó felmentésére, illetve a büntetés enyhítésére irányuló fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság (Fővárosi Ítéltábla) az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta – az elsőfokú bíróság által elrendelt 5 735 000 Ft vagyonekobzást ugyanis mellőzte, továbbá az előzetes fogvatartás beszámítható idejét 2014. október 30-ától rendelte megállapítani – egyebekben (így a bűnösség megállapítása és a kiszabott büntetés mértéke tekintetében) azonban helybenhagyta.
- [6] A fellebbezés alapján a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség átiratában fejtette ki álláspontját. E szerint az elsőfokú bíróság a perrendtartási szabályokat megtartotta, a szükséges bizonyítékokat beszerezte, és eleget tett indo-

kolási kötelezettségének is. Megállapította azonban, hogy az elsőfokú bíróság anyagi jogszabályt sértett a vagyonekhozás elrendelésével, mivel az polgári jogi igény fedezetű szolgálat, ami azonban a Btk. szerint nem lehet vagyonekhozás tárgya. Emellett a Fellebbviteli Főügyészség észrevételezte, hogy az Igazságügyi Minisztérium által adott tájékoztatás szerint az indítványozót a tárgybeli ügygel összefüggésben külföldön vették őrizetbe (2014. október 30-án), és azt az átadásig (2014. november 13-ig), azaz magyarországi őrizetbe vételéig fenntartották, így ennek időtartamát is szükséges a büntetésbe beszámítani.

- [7] Az indítványozó a másodfokú eljárásban újabb védőt hatalmazott meg, aki írásbeli beadványában kifejtettek szerint vitatta, hogy a specialitás elvéről le nem mondó vádlott (jelen ügy indítványozója) esetében, a vádlottal szemben kiszabott korábbi felfüggesztett szabadságvesztés büntetések végrehajtása elrendelhető lett volna, mivel az európai elfogatóparancsban a jelen ügyre vonatkozó bűncselekmények kerültek megjelölésre, azok szolgálták az átadás alapjául. Ezzel szemben nem szerepeltek az európai elfogatóparancsban a korábban kiszabott, felfüggesztett szabadságvesztéssel elbírált ítéletek rendelkezései, így nem lehetett volna elrendelni ezen szabadságvesztések végrehajtását.
- [8] A másodfokú bíróság ítéletében azt is megállapította, hogy az elsőfokú bíróságnak a próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetések elrendeléséről szóló döntése helyes volt. A Kúria Büntető Jogegységi Tanácsa által meghozott 1/2015. Büntető jogegységi határozat 2. pontja ugyanis úgy fogalmaz, hogy „amennyiben a terhelt a Magyarországra történő átadása során specialitás szabályának alkalmazásáról nem mondott le, és az átadása alapját képező bűncselekményt a Magyarországon vele szemben korábban jogerősen kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának próbaideje alatt követte el, a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának utólagos elrendelése nem sérti az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény 30. §-ának (1) bekezdésében foglalt specialitás szabályát, ezért ahhoz a külföldi igazságügyi hatóság hozzájárulása nem szükséges.”
- [9] Az 1/2015. Büntető jogegységi határozat azt is kimondja, hogy a büntetőeljárás lefolytatása céljából kezdeményezett átadás végett kibocsátott európai elfogatóparancsban nem kell feltüntetni az előzményi elítélésre vonatkozó adatokat. Továbbá azt is, hogy a korábban jogerősen kiszabott felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának utólagos elrendelése, a feltételes szabadság megszüntetése vagy a visszaesés megállapítása és következményeinek a levonása a terhelt átadásával biztosított hazai büntetőeljárásnak már kizárólag a belső jogra tartozó kérdése.
- [10] 1.3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában úgy nyilatkozott, hogy felülvizsgálati eljárást nem kezdeményezett, és a Fővárosi Törvényszék tájékoztatása szerint ilyen eljárás nincs is folyamatban.
- [11] 1.4. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Álláspontja szerint az Abtv. 27. §-a alapján támadott ítéletek azon részei, amely a korábbi elítélései során vele szemben kiszabott felfüggesztett börtönbüntetés végrehajtását elrendelték, sértik az Emberi Jogok Európai Egyezményének (a továbbiakban: EJE) 5. cikkét. Emellett véleménye szerint az 1/2015. Büntető jogegységi határozat ellentétes az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésével, a IV. cikk (1)–(3) bekezdéseivel, továbbá sérti az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdését, a Q) cikk (2) bekezdését, a T) cikk (3) bekezdését, a XV. cikk (1) bekezdését, a XXVIII. cikk (4) bekezdését valamint a 28. cikkét. Emellett úgy véli, hogy a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (a továbbiakban: PPJE) 9. cikke is sérül az ítéletek és a jogegységi határozat által. Általánosságban megjegyezte továbbá az indítványozó, hogy a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény 25/A. §-ának alkalmazása is alkotmányos aggályokat vet fel.
- [12] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában előadta, hogy az ellene kibocsátott nemzetközi elfogatóparancs végrehajtása tárgyában volt folyamatban kiadatási eljárás, amikor a Fővárosi Törvényszék elrendelte kiadatási letartóztatását. Az indítványban kifejtett álláspontja szerint a bíróságok jogellenesen rendelték el a korábbi elítélései miatt kiszabott felfüggesztett szabadságvesztés büntetések végrehajtását, mivel az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény 30. § (1) bekezdése szerint az átadott személlyel szemben az átadás előtt elkövetett, az átadás alapjául szolgáló bűncselekményektől különböző egyéb bűncselekmény miatt nem indítható büntető eljárás, nem ítéltető el, egyéb módon nem fosztható meg szabadságától. Az indítványozó pedig a specialitás szabályairól nem mondott le. Álláspontja szerint a bíróságok nem vették figyelembe a fenti jogszabályi rendelkezést, és őt a korábbi elítélései miatt fosztották meg szabadságától egy teljesen másik eljárásban.

- [13] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kifejtette azon álláspontját is, hogy az Alkotmánybíróság még nem értelmezte az Alaptörvény IV. cikkét a tekintetben, hogy az szükséges és arányos korlátozásnak tekinthető-e annak vonatkozásában, hogy a bíróságnak nincs választási lehetősége, és feltétel nélkül el kell rendelnie a keresett személy letartóztatását.
- [14] 2. Az Abtv. 56. §-a alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának kérdésében dönt, ennek során mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [15] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el, és az indítványozó panaszának vizsgálata alapján azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okok miatt nem fogadható be.
- [16] 2.1. Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított alkotmányjogi panaszában az 1/2015. Büntető jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését az EJEE, a PPJE, valamint az Alaptörvény több cikkének sérelme miatt kérte. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybírósághoz alkotmányjogi panasszal az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet fordulhat, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [17] Az indítványozó az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz iránti kérelmében a kifogásolt bírói döntések alaptörvény-ellenességét az EJEE 5. cikkére, valamint a PPJE 9. cikkére történő hivatkozással állította. Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [18] 2.2. A Fővárosi Ítéltábla ítélete ellen nincs helye fellebbezésnek, az Abtv. 26. § (1) bekezdése és a 27. §-a szerinti indítvány tehát e tekintetben megfelel a törvényi feltételeknek.
- [19] Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztett elő az Abtv. 26. § (1) bekezdésére, valamint a 27. §- alapított alkotmányjogi panaszt.
- [20] A panaszos az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül terjesztette elő az indítványát.
- [21] 2.3. Az alkotmányjogi panasznak az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerint határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az Abtv. 26. § (1) bekezdésére, valamint a 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz is tartalmaz ugyan az Alkotmánybíróság hatáskörére, az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást, továbbá megjelöli az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezései mellett a sérelmezett bírói döntéseket, valamint a vizsgálni kért Büntető jogegységi határozatot is, kérve azok megsemmisítését, azonban egyetlen hivatkozott alaptörvényi rendelkezés tekintetében sem tartalmazza az alapjog sérelmének a lényegét, illetve ezzel összefüggésben alkotmányjogilag releváns érvelést sem fejt ki. Az indítvány továbbá arra vonatkozóan sem tartalmaz alkotmányjogilag releváns indokolást, hogy a konkrét bírói döntés minek a folytán eredményezi a hivatkozott alaptörvényi rendelkezések sérelmét.
- [22] Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó Abtv. 26. § (1) bekezdésére, valamint 27. §-ára alapított kérelme nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) és *e*) pontjaiban foglaltaknak. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az indokolás hiánya {lásd pl. 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11], 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]} az ügy érdemi elbírálásának akadályá.
- [23] 2.4. Megjegyzendő e körben az is, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 26–27. §-ai alapján az Alaptörvényben biztosított jogok védelmének eszköze, az indítványozó ugyanakkor részben nem Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozott {pl. Alaptörvény Q) cikk, R) cikk, vagy épp a 28. cikk; vö. 3115/2016. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [30]–[32], 3143/2015. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [31]–[34], 3024/2015. (II. 9.) AB

határozat, Indokolás [63]–[64]), e cikkek vonatkozásában tehát érdemi alkotmányossági vizsgálat lefolytatására indokolás előterjesztése esetében sem lenne lehetőség.

- [24] 2.5. Az indítvány a bírói döntések folytán az EJEE 5. cikkének és a PPJE 9. cikkének a sérelmét is állította.
- [25] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *f*) pontja alapján a jogszabályok nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára az Abtv. 32. § (2) bekezdésben meghatározott indítványozói kör kezdeményezése esetén jogosult. Nincs azonban hatásköre az Abtv. 26. § (1) bekezdésére és a 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz alapján indult eljárásban a bírói döntés nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára.
- [26] 3. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *f*) valamint *h*) pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakra, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2017. május 30.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2077/2016.

